

RADA MIASTA MARKI
Al. J. Piłsudskiego 95
05-270 MARKI
tel. (0-22) 781-10-03
Fax 781-13-78
woj. Mazowieckie

**Uchwała Nr XXXV/355/2009
Rady Miasta Marki
z dnia 16 grudnia 2009 roku**

**w sprawie Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2010**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami) oraz z art. 10 ust. 1- 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami) uchwała się co następuje:

§ 1

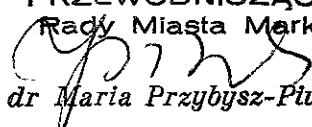
Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2010 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miasta Marki

dr Maria Przybysz-Piwko

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA MARKI NA ROK 2010

Niniejszy Program uwzględniając zadania określone w art. 4¹ ust. 1 pkt. 1-7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i w art. 10 ust. 1 - 4, art. 2 ust. 1 pkt 1 - 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz założenia polityki społeczno-gospodarczej wynikające z Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010 i kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006 - 2010 określa zamierzenia, a więc lokalną strategię w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony przed przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałania narkomanii.

Działania prowadzone w 2010 roku opierać się będą o zintegrowane działania profilaktyczne oddziałujące na główne czynniki chroniące przed podejmowaniem czynów ryzykownych, minimalizujące szkody zdrowotne i ekonomiczne wynikające z nadużywania alkoholu, używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, których realizacja powinna przyczynić się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców, właściwego wychowania młodego pokolenia oraz zwiększenia porządku publicznego.

I. OPIS ZJAWISKA NA PODSTAWIE DIAGNOZY

Program opracowany został na podstawie diagnozy sytuacji problemów alkoholowych występujących w Markach. Diagnoza powstała w oparciu o materiały własne Urzędu Miasta Marki oraz badań i danych statystycznych pozyskanych od partnerów i realizatorów Programu oraz instytucji. Wykorzystano również dane pochodzące z badania ankietowego „Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych.” realizowanego w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, wykonanego w maju 2007 roku i 2009 roku w V klasach szkoły podstawowej i II klasach gimnazjalnych.

1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna mieszkańców Marek w na przełomie lat 2007-2009 przedstawiała się następująco:

	Stan na 31.12. 2007	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.10.2009
Liczba mieszkańców ogółem	23 020.	23 754	24 490
% całej populacji	52,4 %	52,64	52,73
- kobiety			
- osoby w wieku produkcyjnym	63,8 %	63,9	63,78

- osoby w wieku poprodukcyjnym	11,6	11,4	11,32
- osoby poniżej 18 roku życia	24,5	24,7	24,9
Liczba urodzeń - ogółem	330	462	329
Liczba zgonów - ogółem	183	197	153

- dominującą grupą mieszkańców Marek, z uwagi na płeć są kobiety,
- dominującą grupą wiekową wśród mieszkańców Marek są osoby w wieku produkcyjnym,
- kolejną co do liczebności grupą mieszkańców Marek są osoby poniżej 18 roku życia,
- osoby w wieku poprodukcyjnym to niewielka grupa mieszkańców,
- liczba urodzeń znacznie dominuje nad liczbą zgonów.

2. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Uchwała Nr V/26/2007 Rady Miasta Marki z dnia 21 lutego 2007 roku w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży określiła limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W Markach może być ich łącznie **120** (sklepy i lokale gastronomiczne). Limit punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (bez piwa) wynosi **100** (sklepy). Limit punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (bez piwa) wynosi **20** (lokale gastronomiczne).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Rodzaj zezwolenia	Stan na 31.12. 2007 oku	Stan na 31.12.2008 roku
do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	A - do 4,5 % oraz piwo	77	68
	B - od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	57	57
	C- powyżej 18 %	48	50
Razem liczba punktów		78	69
do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	A- do 4,5 % oraz piwo	10	9
	B - od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	6	5
	C - powyżej 18 %	6	5
Razem liczba punktów		10	9

W 2007 roku liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży wynosiła 299, przy czym gęstość sieci sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% na jednego mieszkańca wynosiła 426. Podobnie w 2008 roku liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży wynosiła 300, przy czym gęstość sieci sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% na jednego mieszkańca wynosiła 426.

3. POMOC DLA OSÓB Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM

Osoby uzależnione objęte wsparciem pracowników służb pomocy społecznej w latach 2007-2009 (źródło OPS):

Osoby objęte wsparciem pracowników służb pomocy społecznej	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2008	Stan na 31.10.2009
ogółem liczba osób korzystających z opieki OPS	1132	1104	771
w tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	54	73	36
liczba osób z problemem alkoholowym	8	7	11
w tym liczba rodzin z problemem narkotykowym	2	3	0
liczba osób z problemem narkotykowym	2	3	0

Osoby uzależnione są często niezaradne życiowo, bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w wychowaniu dzieci. Z uwagi na duży odsetek osób z problemem alkoholowym korzystających z pomocy OPS wskazane jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze zarówno naprawczym, jak i profilaktycznym np. poprzez tworzenie systemowych programów pomocy osobom z problemem alkoholowym.

4. NIETRZEŻWOŚĆ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Liczba nietrzeźwych	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2008
zatrzymanych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.	117 osób	76 osób
poniżej 18 roku życia w policyjnych izbach dziecka	2 osoby	2 osoby
odwiezionych do domów rodzinnych	2 osoby	Brak danych

5. MŁODZIEŻ A ZACHOWANIA RYZYKOWNE

W ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” w maju 2007 roku i 2009 roku w V klasach szkoły podstawowej i II klasach gimnazjalnych przeprowadzono badania ankietowe „Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych.”

Celem przeprowadzonych badań było dostarczenie informacji na temat stosunku dzieci i młodzieży szkolnej do papierosów, alkoholu, narkotyków i przemocy.

Analizując odpowiedzi spośród nadesłanych ankiet dokonano analizy 124 formularzy dotyczących wypowiedzi uczniów z V klas szkół podstawowych wypowiedzi uczniów pogrupowano według następujących zagadnień:

- poziom świadomości dotyczący spożywania alkoholu w środowisku rówieśniczym (pytania 8,9,10),
- własne zachowania i sytuacje związane ze stosowaniem środków uzależniających (pytania 3,6,11,12),
- poglądy dzieci na temat używek i przemocy (pytania 1,2,4,5,7,13,14).

ZESTAW PYTAŃ

1. *Na imprezie u kolegi w domu solenizant nalewa do kieliszków wino i częstuje wszystkich. Jak byś się zachował?*
2. *Czy impreza (imieniny, zabawa) bez alkoholu jest nudna?*
3. *Czy w Twojej rodzinie są osoby, które nadużywają alkoholu?*
4. *Picie alkoholu przez dorosłych (powyżej 18 lat) jest:*
5. *Czy pijąc piwo, można uzależnić się od alkoholu?*
6. *Czy pijeś alkohol? Jeśli tak, to jaki... I w jakiej sytuacji?*
7. *Czy myślisz, że można wpaść w nałóg, pijąc alkohol w wieku 12 lat?*
8. *Czy Twój rówieśnicy piją alkohol? Jeśli tak, to w jakich sytuacjach?*
9. *Czy rodzice pozwalają Ci czasem napić się alkoholu? Jeśli tak, to jaki to jest alkohol?*
10. *Czy kiedykolwiek namawiano Cię, byś wypił alkohol? Jeśli tak, to kto Cię namawiał?*
11. *Czy wypiłbyś alkohol, gdyby Ci za to obiecywano coś bardzo atrakcyjnego?*
12. *Czy palisz papierosy? Jeśli tak, to jak często?*
13. *Czy palenie marihuany może prowadzić do uzależnienia od narkotyków?*
14. *Czy można stosować przemoc w ważnych sytuacjach? Jeśli tak, to które z nich są ważne i usprawiedliwiają przemoc?*

Wnioski:

Zdecydowana większość uczniów uznaje, że pijąc piwo nie można się uzależnić od alkoholu. W związku z błędną oceną szkodliwości picia piwa, a zatem brakiem wiedzy w dużej populacji dzieci szkół podstawowych należałoby rozszerzyć akcję propagandową dotyczącą spożywania piwa. Ciekawe zajęcia (np. opracowane w formie całych pakietów edukacyjnych, warsztatów) mogą bardziej skutecznie działać na dzieci niż same pogadanki czy ulotki.

Bardzo niepokojący jest fakt, że dzieci piły alkohol na imprezach rodzinnych oraz w innych okolicznościach, które w ich rozumieniu były związane z rodzinnymi uroczystościami (inne okoliczności). Wyniki badań wskazują na duży udział rodziny w rozpijaniu dzieci, powinno się dotrzeć z programem przeciwdziałania patologiom do każdej osoby dorosłej i nieletniej. Ważne jest aby nie ustawać w pracy edukacyjnej z rodzicami. Biorąc pod uwagę młody wiek ankietowanych (11-12 lat), poważy niepokój budzą postawy rodziców. Przyzwolenie rodziców na picie przez dzieci prowadzi do zatarcia granic między dobrem a złem. Powoduje również tworzenie się u dzieci wzorców przyzwolenia wewnętrznego na podejmowanie zachowań ryzykownych. Konsekwencją tego jest danie sobie prawa do picia w domu bez wiedzy rodziców. Niezależnie od motywacji rodziców pozwalanie (a nawet namawianie go) 11-letniemu dziecku na picie alkoholu jest niedozwolone. Wyniki badań świadczą o konieczności podjęcia pracy profilaktycznej nie tylko w środowisku rówieśniczym uczniów, ale także w środowisku rodzinnym. Nie wystarczy realizacja programów wychowawczych i profilaktyki szkolnej. Zachodzi konieczność wsparcia szeroko pojętego środowiska wychowawczego dzieci. Rodzicom należy uświadomić, że dziecko powinno mieć jasne, czytelne reguły postępowania, nie zaburzone przez namowy i przyzwolenia dorosłych.

W związku z opinią uczniów, że paląc marihuane, nie można uzależnić się od narkotyków istnieje niebezpieczeństwo ulegania namowom na spróbowanie marihuany, a być może niektóre dzieci już mają doświadczenia z tym związane.

Wśród dzieci występuje realne, wzrastające zagrożenie agresją i przemocą, jeśli narażone jest dobro rodziny, przyjaciół lub ich własne (66,59%). Świadczy to o nieumiejętności rozwiązywania konfliktów, zwłaszcza w grupie rówieśniczej. Należałoby wprowadzić programy edukacyjne, które uwrażliwiałyby dzieci na wartość drugiego człowieka i rozwijałyby umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem i frustracją.

Niezależnie od wyników uzyskanych nie można rezygnować z prowadzenia akcji propagandowych pokazujących dzieciom możliwości dobrej zabawy bez używek oraz uczących podejmowania dobrych dla zdrowia i życia decyzji. Aby pomóc dzieciom w szybszym dojrzewaniu moralnym i społecznym należy wprowadzać w szkole i poza nią zajęcia dotyczące asertywności, nabywania umiejętności oceny szkodliwości sytuacji i zachowań. Zajęcia można realizować w ramach gminnych programów profilaktycznych i lekcji wychowawczych opartych na zadaniach profilaktyki pierwszorzędowej.

Analizując odpowiedzi spośród nadesłanych ankiet dokonano analizy 49 formularzy dotyczących wypowiedzi uczniów z II klas gimnazjalnych wypowiedzi uczniów pogrupowano według następujących zagadnień:

- poziom świadomości dotyczący uzależnień występujących w środowisku rówieśniczym (pytania 1,6),
- własne zachowania i sytuacje związane ze stosowaniem środków uzależniających lub odurzających i alkoholu (pytania 2,5,8,9,10,15),
- stosunek ankietowanych do palenia nikotyny i marihuany oraz opinia nastolatków dotycząca stosowania przemocy 9 pytania 4,7,11,16).

ZESTAW PYTAŃ

1. *Czy znasz osoby ze swojej grupy wiekowej, które stosują jakieś środki odurzające lub uzależniające? Jeśli tak, to zaznacz te środki.*
2. *Czy sam próbowałeś jakichś środków odurzających? Jeśli tak, to jakich?*
3. *Czy sądzisz, że można bezpiecznie dla organizmu palić marihuane?*
4. *Czy uważasz, że picie alkoholu na imprezach może zaszkodzić nastolatkowi?*
5. *Czy zdarzyło Ci się pić alkohol? Jeśli tak, to jaki to był alkohol?*
6. *Czy Twoi koledzy / koleżanki piją alkohol?*
7. *Czy zwracałeś im uwagę, żeby tego nie robili? Jeśli nie, to dlaczego?*
8. *Czy uważasz, że piwo to alkohol?*
9. *Czy rodzice pozwalają Ci wypić alkohol przy jakiejś okazji (np. imienin lub świąt) ?*
10. *Czy kiedykolwiek namawiano Cię, byś wypił alkohol? Jeśli tak, to kto Cię namawiał?*
11. *Czy wypiłbyś butelkę wina, gdyby obiecivano Ci za to bardzo atrakcyjny prezent? Niezależnie od wybranej odpowiedzi uzasadnij ją.*
12. *Czy paliłeś / palisz papierosy?*
13. *Czy użyłbyś przemocy, gdybyś uważał to za konieczne?*
14. *Którą z niżej wymienionych sytuacji uznałbyś za usprawiedliwiającą przemoc (konieczną) ?*
15. *Czy w Twojej rodzinie pije się alkohol?*
16. *Czy uważasz, że alkohol powinien być sprzedawany wszystkim, którzy chcą go kupić, bez względu na wiek? Dlaczego tak sądzisz?*

Wnioski:

Zdecydowana większość ankietowanych uczniów II klas szkół gimnazjalnych podaje, że osoby z ich grupy wiekowej stosują środki odurzające lub uzależniające. Ilość tych osób uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2007 niezależnie od stosowanego środka oraz pojawiły się nowe środki (leki) tylko u dziewcząt. Wynika z tego, że prawie każdy uczeń ma

możliwość dostępu do środków zagrażających zdrowiu lub życiu, stosowanych przez kolegów.

Niepokojącym jest fakt, że więcej niż połowa uczniów próbowała jakichś środków odurzających. Przede wszystkim pili alkohol i palili papierosy ale przy ogólnej tendencji spadkowej, natomiast nastąpił wzrost stosowania narkotyków. Wyniki badań ankietowych nie uwzględniają trwania zjawiska w czasie. Nie jest wiadome czy bezpośredni kontakt był sporadyczny, jednorazowy, czy też trwał przez dłuższy czas lub trwa nadal. Prawie co czwarta osoba ankietowana uważa, że można bezpiecznie dla organizmu palić marihuanę.

Jako rodzaj pitego alkoholu zdecydowanie dominuje piwo. Do picia wódki przyznała się ponad połowa ankietowanych nastolatków, deklarujących częste spożywanie alkoholu, co świadczy to o zagrożeniu alkoholizmem tej grupy młodzieży.

Niepokojące jest, że stwierdzenie młodzieży, iż rodzice nie pozwalają im spożywać alkoholu, bez względu na okoliczności ma tendencję zniżkową, a zwyczaję uzyskuje takie pozwolenie w szczególnych sytuacjach (np. uroczystości rodzinnych). Przyzwolenie rodziców na okolicznościowe picie alkoholu może przyczynić się do utrwalenia nawyków i uzależnienia się młodzieży. Rodzicom należy uświadomić, że ich postawy są decydujące w kształtowaniu się nawyków i norm u młodzieży. Te podstawy zasad i reguł, które będą przez młodzież realizowane w ich dorosłym życiu wywodzą się w większości z tego co spontanicznie i niecelowo przekazali im rodzice.

Spośród wszystkich ankietowanych uczniów, ponad połowa była namawiana do picia alkoholu. Zdecydowanie najczęściej osobami namawiającymi byli koledzy lub koleżanki z grupy rówieśniczej. Wynika stąd, że największe zagrożenie istnieje we własnym środowisku rówieśniczym.

Uzasadnieniem użycia przemocy, zarówno dla chłopców jak i dla dziewcząt, naśmiewanie się przez kogoś lub poczucie doznania od innych krzywdy i konieczność odreagowania. W środowisku nastolatków, występuje więc, zagrożenie agresją i przemocą. Wybór przez młodzież przemocy jako sposobu odreagowania stresu i frustracji, świadczy o nieumiejętności rozwiązywania konfliktów, zwłaszcza w grupie rówieśniczej.

Należy nasilić działania profilaktyczne ukierunkowane na rozwijanie u młodzieży postaw asertywnych, wzmacnianie konstrukcji emocjonalno-psychicznej uczniów oraz ukazywanie ciekawych i zdrowych form spędzania wolnego czasu i rozwijania własnych zainteresowań.

Wypowiedzi wykazały również konieczność i zasadność podejmowania różnorodnych, długofalowych zadań uczących dzieci i młodzież zdrowych form spędzania wolnego czasu i planowania swojej przyszłości na podstawie czynników chroniących i istniejącego w społeczeństwie systemu wartości i norm.

Na terenie miasta funkcjonuje 5 publicznych szkół podstawowych i 2 gimnazja, w których uczy się blisko 3 trzy tysiące dzieci i młodzieży. W wymienionych placówkach oświatowych prowadzone są różnego rodzaju działania edukacyjno-profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy m.in.:

- w oparciu o szkolne programy profilaktyczne realizowane są programy profilaktyczne np. „Spójrz inaczej”, „ART.- Trening Zastępowania Agresji”, „Cukierki” itp.
- zajęcia pozalekcyjne,
- pozaszkolne świetlice środowiskowe i klub socjoterapeutyczny,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe,

W uzupełnieniu szkolnych programów profilaktycznych w 2009 roku zlecono realizację zewnętrznych programów profilaktycznych:

- „Twój demon agresja” – autorski program profilaktyczny,
 - „Co mogą smoki a czego nie?” – spektakl profilaktyczno- wychowawczy,
 - „I kto tu rządzi?” – spektakl profilaktyczno- wychowawczy,
 - „Jak nie przegrać na starcie”, „Razem gramy wygrywamy” – warsztaty profilaktyczne.
 - Udzielanie pierwszej pomocy z programem profilaktycznym – warsztaty profilaktyczne.
- Udział w nich wzięło ogółem 1800 uczniów.

Prowadzenie tego typu programów profilaktycznych zwiększających świadomość dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz przemocy, zmniejszania wieku inicjacji alkoholowej oraz nauki asertywności jest konieczne z uwagi na występujące problemy. Organizując różnego typu zajęcia pozalekcyjne (sportowe, profilaktyczne, koła zainteresowań) przekazuje się uczniom wiedzę oraz wzorce zdrowego i bezpiecznego życia bez nałogów. Jest to jedna z najskuteczniejszych form zapobiegania negatywnym zjawiskom występującym w szkołach.

Negatywne wzorce zachowań, pogarszająca się sytuacja materialna rodziców, wzrost bezrobocia, brak kontroli spędzania wolnego czasu ze strony rodziców, to tylko niektóre z przyczyn podejmowania przez uczniów ryzykownych zachowań. Aby im zapobiegać i nie dopuszczać do wykluczenia społecznego należy kłaść nacisk przede wszystkim na zapewnienie fachowej opieki dzieciom już od najmłodszych lat oraz wdrażanie odpowiednich programów.

6. SYSTEM PORADNICTWA

W ramach wykonania Gminnego Programu Profilaktyki w Markach prowadzony jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Oferta Punktu skierowana jest zarówno do osób mających problem w własnym uzależnieniu, jak i do członków rodziny.

Liczba	Rodzaj porad	Stan na 31.12.2007	Stan na 31.12.2008
Liczba udzielonych porad indywidualnych	ogółem	418	547
	z problemem alkoholowym	320	469
	z innym problemem (przemoc, narkotyki)	98	78
Liczba mieszkańców korzystających z porad	ogółem	162	171
	z problemem alkoholowym	103	138
	z innym problemem (przemoc, narkotyki)	59	33

Przy Punkcie Punkt Informacyjno-Konsultacyjnym od 6 lat działa Grupa AA (Anonimowych Alkoholików), która raz w tygodniu prowadzi otwarte mityngi dla osób uzależnionych.

II. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. CELE PROGRAMU

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i wychowawczych mających na celu:
 - opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej i narkotycznej,
 - kształtowanie umiejętności interpersonalnych, podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów,
 - rozwijanie więzi z grupą społeczną i dojrzałej odpowiedzialności do podejmowania właściwych wyborów życiowych.

2. Zapobieganie powstawaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu, ograniczenie dostępności spożywania napojów alkoholowych, kształtowanie właściwych wzorców konsumpcyjnych.
3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy:
 - niwelowanie problemów występujących w rodzinach,
 - pogłębianie procedur przeciwdziałających przemocy domowej poprzez budowanie systemu interdyscyplinarnego z bardziej skutecznymi formami wsparcia wobec słabszych członków społeczeństwa(dzieci, kobiety).
4. Promocja zdrowego stylu życia i promocja zdrowia psychicznego.
5. Zwiększanie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy z rodzicami.
6. Poszerzanie wiedzy i kompetencji rodziców w zakresie profilaktyki rodzinnej.
7. Zwiększanie kompetencji pracowników poszczególnych instytucji działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

2. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Dzieci i młodzież (także z rodzin dysfunkcyjnych), rodzice dzieci, kadra pedagogiczna, pracownicy socjalni, służby zdrowia i policji, pracownicy i członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, sprzedawcy napojów alkoholowych, pozostała społeczność.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Koordynatorem programu jest Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołany uchwałą Zarządu Miasta Marki Nr 139/2001 z dnia 27 czerwca 2001 roku, który realizuje działania programowe wraz:
 - z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną uchwałą Zarządu Miasta Marki Nr 159/2001 z dnia 13 września 2001 roku, do zadań której należy w szczególności:
 - a) inicjowanie zadań własnych miasta Marki w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i rozwiązywaniu problemów alkoholowych ,
 - b) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia z osobami dotkniętymi chorobą alkoholową oraz pijącymi szkodliwie,
 - c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia przez Sąd Rejonowy w Wołominie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - d) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta Marki,
 - e) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Markach,
 - f) realizowanie programu dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - g) występowanie z wnioskami do Sądu i prokuratury informującymi o stosowaniu przemocy domowej oraz o wgląd w sytuację rodzinną w przypadkach podejrzenia o zaniechanie małoletnich przez rodziców i opiekunów,
 - ze szkołami w oparciu o szkolne programy profilaktyki , na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami),
 - z innymi podmiotami, współpracującymi z samorządem w Markach, a przyczyniającymi się do prowadzenia zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy.
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markach:

- za udział w posiedzeniach i miesięczną pracę w komisji (przynajmniej 2 posiedzenia komisji w miesiącu) na podstawie listy obecności członków Komisji ustala się wynagrodzenie:

- a) dla przewodniczącego – 350 zł miesięcznie,
- b) dla członków komisji – 300 zł miesięcznie.

- koszty szkoleń i konferencji Gminnej Komisji wraz z uwzględnieniem kosztów przejazdu pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

- zwrot kosztów podróży członków Gminnej Komisji w związku z pełnieniem obowiązków służbowych następuje na zasadach, tak jak dla pracowników samorządowych tj. na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 z późn. zm.).

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ujęte w budżecie gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”- na realizację zadań w 2010 roku zaplanowano kwotę 480.000 złotych.
2. Wydatki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii według klasyfikacji budżetowej:
 - Rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” – na realizację zadań w 2010 roku zaplanowano kwotę 430.000 złotych,
 - Rozdział 85153 „Zwalczanie narkomanii” – na realizację zadań w 2010 roku zaplanowano kwotę 50.000 złotych,wykonywane są w oparciu o spis zawarty w niniejszym programie.

III. ZADANIA WŁASNE GMINY

W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I ODPOWIADAJĄCE IM DZIAŁANIA DO REALIZACJI

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

W celu realizacji zadania gmina prowadzić będzie następujące zadania:

1. Funkcjonowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Markach z udzielaniem przez specjalistów porad dla uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz osób z problemem narkotycznym.
2. Współpraca i wspieranie leczenia odwykowego poprzez realizację programów dodatkowych, niezbędnych do dalszego etapu zdrowienia (nie realizowanych przez NFZ) , przeznaczonych dla pacjentów Mareckich Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia. Programy te mogą być wprowadzone po złożeniu stosownych wystąpień przez zakłady opieki zdrowotnej w ramach których funkcjonują poradnie.

3. Finansowanie szkoleń i innych form spotkań dla osób zajmujących się realizacją zadań w zakresie profilaktyki, odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji. Szkolenia te jako forma specjalizacji zawodowej sfinansowane mogą być dla członków GKRPA, zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego, pracowników uczestniczących w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i innych uzależnień, pedagogów, nauczycieli szkół, pracowników programów pracy środowiskowej, pracowników socjalnych. Zwrot kosztów podróży w związku z ww. pełnieniem obowiązków służbowych następuje, tak jak dla pracowników samorządowych tj. na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 z późn. zm.).
4. Doposażenie placówek terapeutycznych w Markach w materiały edukacyjne niezbędne dla pacjentów oraz fachowe publikacje, po złożeniu zapotrzebowań przez dyrekcję zakładów.
5. Wyposażenie biblioteczek realizatorów zadań niniejszego programu w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy, w fachowe publikacje.
6. Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu lecznictwa wobec osób kierowanych na przedmiotowe badanie.
7. Dostarczanie wiedzy na temat FAS psychologom, pedagogom, terapeutom oraz wszystkim, którzy zajmują się pomocą dzieciom w szczególności z rodzin z problemem alkoholowym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Wołominie w zakresie funkcjonowania Filii Powiatowej Poradni Rodzinnej przy Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (poradnictwo prawnika i psychologa rodzinnego).
2. Współpraca z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy domowej.
3. Wspieranie zadań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym – działania opiekuńczo wychowawcze prowadzone przez świetlicę środowiskową „Chata” i Młodzieżowy Klubu Socjoterapeutyczny w tym prowadzenie zajęć i programów socjoterapeutycznych oraz dożywianie dzieci.
4. Finansowanie superwizji dla pracowników placówek udzielających pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotycznym.
5. Dofinansowanie kolonii i obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym jako integralnego elementu całorocznej pracy z dziećmi.
6. W celu prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedkłada się:

PROGRAM OCHRONY OFIAR PRZEMOCY

CELE PROGRAMU

1. *Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej*
 - a. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.
 - b. Realizacja programów dla rodziców; warsztaty umiejętności rodzicielskich przygotowujące rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy.

- c. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach.
- d. Prowadzenie badań lokalnych i ekspertyz na temat zjawiska przemocy domowej.

2. Zatrzymanie przemocy i zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy.

- a. Wdrożenie „Niebieskich Kart” – procedury interwencji pracowników lecznictwa odwykowego, gminnej komisji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji w sprawach przemocy domowej,
- b. Organizowanie pomocy psychoterapeutycznej dla dzieci i dorosłych – ofiar przemocy, realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz programów dla sprawców przemocy,
- c. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania.
- d. Współpraca z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy domowej w zakresie umieszczania w placówce i udziału w prowadzonych programach.

3. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to zamierzamy realizować poprzez:

1. Realizację w szkołach prowadzonych przez gminę profilaktycznych programów dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom np. „Trzeci elementarz”, „Spójrz inaczej”, „Cukierki”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz warsztatów i innych form w uzupełnieniu szkolnych programów profilaktycznych.
2. Zagospodarowywanie czasu wolnego od nauki poprzez organizowanie przez szkoły akcji „Zima w mieście”.
3. Organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć np. sportowych z programem profilaktycznym jako alternatywy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież oraz dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Promocja zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego poprzez realizację różnego rodzaju programów .
5. Prowadzenie działań edukacyjnych przygotowujących do odpowiedzialnego rodzicielstwa:
 - 1) wzbudzenie wśród rodziców potrzeby aktywnego udziału w działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie placówek oświatowych,
 - 2) organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wychowawczymi dzieci, np. program „Szkoła dla rodziców”,
 - 3) podnoszenie świadomości rodziców o ich współodpowiedzialności za edukację i wychowanie dzieci.
4. Organizowanie lokalnych kampanii, pikników, konkursów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz stosowaniu przemocy np. akcja „Budzik” itp.
5. Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach dotyczących problemu alkoholizmu np. „Wyhamuj w porę”, „Cięża bez alkoholu”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, narkomanii np. „Blżej siebie dalej od narkotyków”, oraz przeciwdziałania przemocy np. „ Dzieciństwo bez przemocy” oraz w innych aktualnych kampaniach itp.
6. Kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy wśród instytucji zajmujących się przedmiotową problematyką oraz wśród dzieci i młodzieży szkolnej i całej społeczności lokalnej.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

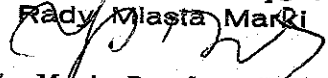
1. Systematyczne prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
2. Prowadzenie przez członków lokalnych Gminnej Komisji programu profilaktycznego asertywnej komunikacji w pracy z klientem kupującym napoje alkoholowe.
3. W przypadku naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy organ wydający zezwolenie podejmuje interwencję poprzez:
 - a) sporządzanie dokumentacji potwierdzającej fakt naruszenia przepisów,
 - b) zawiadamianie odpowiednich organów o przestępstwie,
 - c) udział w rozprawie sądowej.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Merytoryczna współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy, wynikającymi z niniejszego Programu.
2. Udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym realizującym swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy.
3. Zlecenie, powierzanie lub wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zadań wynikających z Programu:
 - prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
 - prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu oddziaływań profilaktycznych stanowiących integralny element programu profilaktycznego,
 - prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży oraz dożywiania w świetlicach klubach środowiskowych i socjoterapeutycznych,
 - prowadzenie punktów konsultacyjnych dla młodzieży.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Niniejszy program stanowi podstawę działań na rzecz mieszkańców miasta Marki w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy w rodzinie, które odbywać się będą w oparciu o określone powyżej zdania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska na terenie naszego miasta.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miasta Marki

dr Maria Przybysz-Piwko